ПРОЕКТ: "СИЛНИ ЗАЕДНО: МРЕЖА ЗА ЗАЩИТА И ПОДКРЕПА НА ЖЕНИ И МОМИЧЕТА, ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ"

Фондация П.У.Л.С.

РЕГИОНАЛЕН КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ

за реакция при случаи на домашно насилие в област Перник

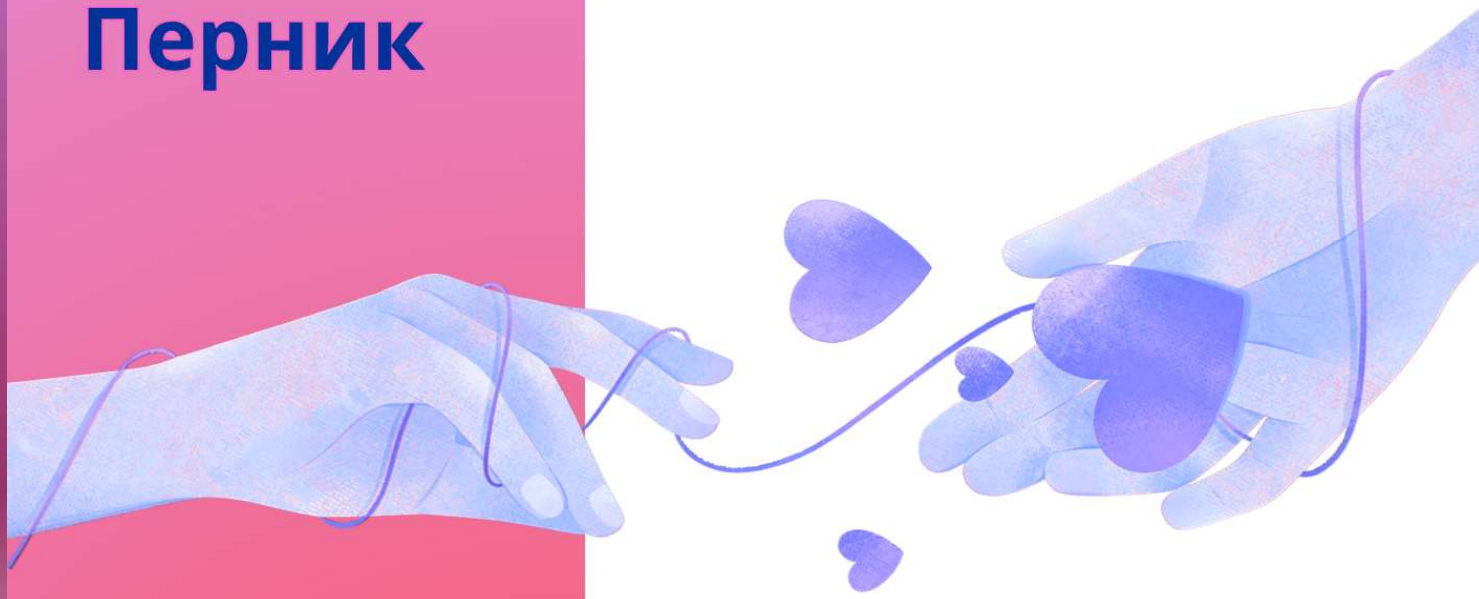

Съфинансирано от Европейския съюз

БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ЖЕНИТЕ

2025

Настоящият проект на Регионален координационен механизъм е изготвен по възложение на Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“ по проект „Силни заедно: Мрежа за защита и подкрепа на жени и момичета, пострадали от насилие“, Договор № 24-PROP-000855/08.01.2025 г. финансиран по програма „Силна – феминистка солидарност за противодействие на половобазираното насилие“ на Фондация „Български фонд за жените“, съфинансирана от Европейския съюз, финансиран от Българския Фонд за жените.

Изказаните становища и мнения в този проект са отговорност единствено на автора и не отразяват непременно мненията, политиките или официалната позиция на Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“ или донора Български Фонд за жените.

Автор: гл. ас. д-р Благородна Макева

Д-р Макева е юрист по образование, но правозащитник по призвание. Доктор по „Организация и управление извън сферата на материалното производство (вътрешен ред и сигурност)“; Бивш заместник-директор на Главна дирекция "Национална полиция" с ресор “Досъдебно производство” с над 23 г. стаж в МВР. Била е член на Националния съвет по равнопоставеност между жените и мъжете и на Националния съвет за финансова компенсация и подпомагане на пострадали от престъпления. Независим консултант по права на човека, преподавател, изследовател и автор на публикации в сферата на превенцията и защитата от домашното насилие, трафика на хора, работа с деца – бежанци и мигранти и др. Международен консултант към Организацията за сигурност и сътрудничество към Съвета на Европа по темата за защита от домашно насилие и насилие, основано на пола и на Уницеф България по въпроси, свързани с правата на децата: пострадали и свидетели на престъпления; в конфликт със закона; пострадали от домашно и основано на пола насилие.
Правен консултант на министъра на правосъдието по въпроси, свързани със защитата от домашно насилие и правата на детето;
Главен асистент в Академията на МВР, основоположник на дисциплината “Защита от домашно насилие” и преподавател по „Защита правата на човека“, “Професионална етика” и “Права на детето” .

© Благородна Макева – автор, 2025
© Дизайн: Благородна Макева, 2025
© Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“ - издател, 2025

Всички права запазени! Имате право да копирате и възпроизвеждате проекта във всякакъв формат при условие, че: цитирате автора, посочвате възложителя, разпространявате го без комерсиална (стопанска) цел и не сте правили изменения или добавки към оригиналния му вид.

БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ЖЕНИТЕ

Съфинансирано от Европейския съюз

С финансовата подкрепа на Български фонд за жените и Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на БФЖ, ЕС, Генералната дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия или на ЕК. Нито БФЖ, нито ЕС, нито ЕК и нейните структури могат да бъдат държани отговорни за тях.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪКРАЩЕНИЯ ……4

ВЪВЕДЕНИЕ ……5

I. ПРАВНА РАМКА ……6

II. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ……7

III. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И СХЕМА НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО ……11

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ОСНОВНИ ЦЕЛИ ……12

V. КРИТЕРИИ ЗА УСПЕШНО ПАРТНЬОРСТВО И РЕГИОНАЛНА РАБОТА ……13

VI. УЧАСТНИЦИ В РЕГИОНАЛНИЯ КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ, КОИТО НАЙ-ЧЕСТО РАБОТЯТ С ЛИЦА И ДЕЦА, ЗАСЕГНАТИ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ ……13

VII. ЕТАПИ И ПРОЦЕДУРИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ……22

Етап 1. Известяване (сигнализиране и насочване)……22

Етап 2. Определяне на мерки за закрила ……25

Етап 3. Определяне на мерки за закрила при дългосрочна подкрепа след прекратяване на насилието …… 32

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 – СПИСЪК НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ ……34

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 – МРЕЖА ЗА ПОДКРЕПА ……36

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АСП	Агенция за социално подпомагане
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ИДПС	Инспектор Детска педагогическа стая
ЗЗДН	Закон за защита от домашното насилие
ЗЗДт.	Закон за закрила на детето
ЗПП	Закон за правната помощ
ЗМВР	Закон за Министерството на вътрешните работи
ЗСВ	Закон за съдебната власт
ЗСУ	Закон за социалните услуги
НК	Наказателен кодекс
НПК	Наказателно-процесуален кодекс
МВР	Министерство на вътрешните работи
ОДМВР	Областна дирекция на МВР
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ППЗЗДН	Правилник за прилагане на ЗЗДН
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РУ на МВР	Районно управление на МВР
РУО	Регионален управление на образованието
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ЮЛ	юридически лица

ВЪВЕДЕНИЕ

През **2016 г.** е подписано **Споразумение за партньорство на регионалните структури в Пернишка област при случаи на домашно насилие**, което регламентира правата и задълженията на органите и институциите, ангажирани по случаи на домашно насилие на местно ниво са описани в **Регионалния координационен механизъм за реакция в случаи на домашно насилие в област Перник**.

Настоящият проект на Регионален координационен механизъм за реакция в случаи на домашно насилие в област Перник е разработен по възложение на Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“ в рамките на проект „Силни заедно: Мрежа за защита и подкрепа на жени и момичета, пострадали от насилие“, Договор № 24-PROP-000855/08.01.2025 г. финансиран по програма „Силна – феминистка солидарност за противодействие на половобазираното насилие“ на Фондация „Български фонд за жените“, съфинансирана от Европейския съюз, финансиран от Българския Фонд за жените.

Целите, залегнали в него са естествено продължение на дългогодишния опит и дейност на Фондация „П.У.Л.С.“ и партньорството ѝ с правителствени и неправителствени организации в общата им работа по случай на хората, пострадали или живеещи в насилие и хора в риск.

Проектът стъпва на действащия от 2016 г. координационен механизъм, анализа по прилагането му, въз основа на проведено анкетно проучване сред участниците в механизма и бележките и предложенията, направени от тях по време на регионална среща, проведена през м. юни 2025 г.

Изготвените предложения и препоръки за актуализиране и надграждане в рамките на анализа са включени на подходящото систематично място в настоящия проект, като същият може да бъде използван като основа на бъдещ Регионален координационен механизъм за реакция при случаи на домашно насилие за област Кърджали.

Настоящият Регионален координационен механизъм за реакция в случаи на домашно насилие в област Перник, наречен за краткост КМ, има за цел да уреди основните процедури на взаимодействие между органите на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и местната администрация, юридическите лица (ЮЛ), предоставящи специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа или програми за възстановяване по реда на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН), и доставчиците на социални услуги за лица, пострадали от домашно насилие по Закона за социалните услуги (ЗСУ).

I. ПРАВНА РАМКА

1. Националната правна рамка може да бъде разделена на нормативни актове, с които се предоставя: ***гражданско-правна защита и наказателноправна защита.***

Законът за защита от домашното насилие (ЗЗДН) и Правилникът за прилагане на ЗЗДН (ППЗЗДН) регламентират създаване на Координационен механизъм и определят основните етапи, по които да се уредят процедурите на взаимодействие между органите на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и местната администрация и ЮЛ, осъществяващи дейности по превенция и защита от домашното насилие, при възникване на конкретни случаи на лица, пострадали от домашно насилие или лица в риск.

Съгласно чл. 6г, ал. 2 от ЗЗДН **взаимодействието се осъществява на три етапа**:

- **Етап 1** - известяване и насочване;
- **Етап 2** - определяне на мерки за закрила;
- **Етап 3** - определяне на мерки за дългосрочна подкрепа след прекратяване на насилието.

2. Приложими първични законови актове:

2.1. Закон за защита от домашното насилие;

2.2. Закон за социалните услуги;

2.3. Закон за Европейската заповед за защита;

2.4. Семеен кодекс;

2.5. Наказателен кодекс;

2.6. Наказателно-процесуален кодекс;

2.7. Закон за МВР;

2.8. Закон за социалното подпомагане;

2.9. Закон за закрила на детето;

2.10. Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия;

2.11. Закон за правната помощ;

2.12. Закон за съдебната власт.

3. Приложими подзаконови и вътрешноведомствени актове и нормативи:

3.1. Правилник за прилагане на Закона за защита от домашното насилие;

3.2. Наредба № I-51 от 2001 г. за условията и реда за предоставяне на полицейска закрила на детето;

3.3. Правилник за прилагане на Закона за социалните услуги;

3.4. Координационен механизъм при насилие съгласно чл. 36г от Закона за закрила на детето (ЗЗДт.);

3.5. Указание за организацията на работата на Прокуратурата на Република България по преписки и досъдебни производства, образувани във връзка с осъществено домашно насилие и при неизпълнение на заповед за защита от домашно насилие, утвърдено със Заповед, рег. № РД-02-31 от 01.09.2025 г. на главния прокурор;

3.6. Методически указания за действията на служителите в МВР по ЗЗДН, утвърдени със Заповед № 8121з-78/19.01.2024 г. на министъра на вътрешните работи;

3.7. Методически указания за обслужване на повикванията към районните центрове, утвърдени със заповед на директора на Дирекция „Национална система 112“.

II. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

1. Регионален съвет за превенция и защита от домашното насилие:

С цел повишаване на ефективността на прилагане на политиките за превенция и защита от домашно насилие в област Перник и координиране дейностите по оперативно взаимодействие на територията на областта се създава **Регионален съвет за превенция и защита от домашното насилие**, наричан по-нататък „Регионалния съвет“ [1]. Институциите и организациите, участващи в състава на съветите работят координирано и в тясно сътрудничество и при възникване на конкретни случаи на лица, пострадали от домашно насилие, или лица в риск, съобразно разписаните процедури в настоящия Регионален координационен механизъм (КМ).

1.1. Регионалният съвет е специализиран постоянно действащ колективен и консултативен орган за осъществяване на местната политика в област Перник по превенция и защита от домашно насилие чрез координация, наблюдение и оценка на политиките и мерките за предотвратяване и защита от домашното насилие.

1.2. Задачи и функции:

1.2.1. определя приоритетите в политиките в областта на превенцията и защитата от домашното насилие;

1.2.2. осъществява координация, мониторинг и оценка на изпълнението на политиките и мерките в областта на превенцията и защитата от домашното насилие на територията на областта;

1.2.3. следи за ефективното функциониране на КМ и дава препоръки по прилагането му;

1.2.4. прави предложения за актуализирането на КМ при необходимост;

1.2.5. събира и обобщава информация от държавни органи, юридически лица и други, които имат отношение към превенцията и защитата от домашното насилие;

1.2.6. поддържа актуална информационна карта за институциите, организациите и специализираните заведения, предлагащи медицинска, правна и психологическа помощ на територията на Република България в областта, както и за услугите и програмите, предоставяни за помощ, подкрепа и защита на пострадалите от домашно насилие.

1.2.7. обобщава и анализира резултатите от изпълнението на политиките в областта, насочени към превенцията и защитата от домашното насилие и предлага мерки за повишаване на тяхната ефективност;

1.2.8. планира провеждането на информационни, разяснителни и обучителни кампании по въпроси, свързани с домашното насилие на територията на областта;

1.2.9. разработва и актуализира проекти на регионални планове в областта на превенцията и защитата от домашното насилие и следи и отчита изпълнението им;

1.2.10. дава становища и прави предложения за изменение на действащи и за приемане на нови нормативни актове в областта на превенцията и защитата от домашното насилие;

1.2.11. участва съвместно с други представители на организации, институции и съдебни органи в разработването на документи, свързани с оценката на риска по ЗЗДН;

1.2.12. осъществява сътрудничество с други организации и институции с дейност в сферата на превенцията и защитата от домашното насилие, като обменя информация и добри практики;

1.2.13. извършва наблюдение и оценка на въздействието на мерките за превенция и защита от домашното насилие на територията на областта.

[1] Може да се създаде и общински съвет в зависимост от волята на участниците в Регионалния механизъм. Респ. персоналният състав на съвета може да бъде утвърден със заповед, издадена или от областния управител или от кмета на съответната община. Със същите цели, но на ниво община може да се създават общински съвети по превенция и защита от домашно насилие.

2. Председател на Регионалния съвет е областният управител[2] или определено от него лице.

1. Координатор на Регионалния координационен механизъм:

Дейностите по настоящия КМ се координират от Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“. По решение на Регионалния съвет функциите на координатор могат да се възложат за изпълнение на ротационен принцип и на друг от участниците в него.

2. Състав на Регионалния съвет:

Всеки участник в КМ определя свой представител, който е професионалист, обучен за работа по случаи на домашно насилие, който да бъде включен в Регионалния съвет.

В състава на съветите се включват представители на:

2.1. Областната администрация /общинска администрация и Общински съвет;

2.2. Окръжен съд /Районен съд;

2.3. Окръжна прокуратура /Районна прокуратура;

2.4. ОДМВР – Перник /съответните районни управления МВР (РУ на МВР) с териториална компетентност за съответната обслужвана територия;

2.5. Адвокатски съвет /Регионален център за консултиране;

2.6. Регионално управление на образованието (РУО);

2.7. Регионална дирекция „Социално подпомагане“;

2.8. Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП);

2.9. Отдел „Закрила на детето“ (ОЗД);

2.10. Отдел „Хора с увреждания и социални услуги“;

2.11. Районна здравноосигурителна каса (РЗОК);

2.12. Регионална здравна инспекция (РЗИ);

2.13. Дирекции „Бюро по труда“ (ДБТ);

2.14. Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП);

2.15. Диагностично-консултативни центрове, лечебни заведения и заведения за болнична помощ;

2.16. Фондация „П.У.Л.С.“ и други неправителствени организации;

2.17. Лицензирани от Агенцията за качество на социалните услуги (АКСУ) доставчици на социални услуги: юридически лица, доставчици на социални услуги за лица, пострадали от домашно насилие по Закона за социалните услуги;

2.18. Юридически лица, предоставящи специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа на пострадалите лица и деца и услуги за извършители на домашно насилие на територията на областта/общината: консултативни центрове за лица, пострадали от домашно насилие; защитени жилища за лица, пострадали от домашно насилие.

2.19. Общински структури (социални услуги), предоставящи дейности по подкрепа на лица, пострадали или в риск от домашно насилие - ЦОП, ЦСРИ и др.;

2.20. Училища и детски градини;

2.21. Спортни клубове;

2.22. Областен съвет на Български Червен кръст чрез общинските си структури;

2.23. професионални и граждански организации, други длъжностни лица и експерти.

Изброяването по-горе на участниците в изпълнението на КМ не е лимитативно и към заинтересованите страни могат да бъдат включвани и други участници, при отчитането на такава необходимост в рамките на регулярния мониторинг по прилагането му.

[2] При решение за създаване на Общински съвети - **председател** на Общинския съвет може да бъде съответно кметът на съответната община или определено от него лице.

3. Заседания на Регионалния съвет:

Регионалният съвет провежда регулярно заседания на всяко тримесечие, в рамките, на които обсъжда текущи въпроси, свързани с превенцията и защитата от домашно насилие на територията на областта/общината, които изискват търсене и намиране на съвместно решение от участниците в КМ. На заседанията могат да се вземат решения за съвместни дейности по превенция, да се дискутират срещани проблеми, да се отправят препоръки за оптимизиране на работата в полза на жертвите на насилие, да се правят предложения и препоръки за промяна/оптимизиране на законодателството, касаещо проблема домашно насилие.

4. Регионални екипи: Регулярната мултидисциплинарна и междуинституционална работа се гарантира със създаване на регионални екипи, в които всеки участник в КМ излъчва представител - професионалист, обучен за работа по случаи на домашно насилие. В случаи, при които се налага участие на две или повече услуги/институции се провеждат регулярни работни срещи, с цел адекватна подкрепа и стиковане работата по случая. Екипите провеждат среща поне веднъж месечно за проследяване на случаи, анализ и реакция при кризисни ситуации.

5. Информационен списък:

5.1. Всеки от участниците по **т. 4** в Регионалния координационния механизъм изготвя и представя на **Координатора по т. 3** списък с определените отговорни служители и актуални координати (имена, длъжност, телефони, електронна поща), които ще участват непосредствено в прилагането на КМ, както следва:

5.1.1. ОДМВР-Перник предоставя списък на регионалните и заместник-регионалните координатори в ОДМВР, както и районните и заместник-районните координатори в РУ на МВР;

5.1.2. РУО предоставя информация за областния координатор по линия на домашно насилие;

5.1.3. ДСП предоставя информация за областния координатор по линия на домашно насилие;

5.1.4. Регионалните центрове за консултиране на територията на областта/общината предоставят информация за адреси и контакти;

5.1.5. Общините на територията на областта предоставят информация за опредените отговорни лица от общината;

5.2. Поддържане на Информационния списък:

5.2.1. Координаторът по т. 3 изготвя обобщена информационна списък.

5.2.2. При промяна на лицата, включени в списъка, отговорната институция подава в срок до 7 дни от извършената промяна актуална информация до Координатора по т. 3 за актуализиране на Информационния списък.

5.2.3. Информационният списък се предоставя на ОДМВР-Перник, ДСП, ОЗД, областния управител, кметовете на съответните общини в областта, председателите на съдилищата и административните ръководители на прокуратурите на територията на област Перник, респ. съответната община, председателят на Адвокатския съвет, Регионалния център за консултиране и другите участници в Регионалния КМ за ползване и насочване на пострадалите лица от домашно насилие.

6. Информационна карта за услугите, предоставяни за подкрепа на пострадалите от домашно насилие и за справяне с агресията на извършителите на насилието по т. 1.3.6.:

6.1. Регионалният/Общинският съвет чрез Координатора по т. 3 създава и поддържа актуален списък на ЮЛ, предлагащи програми по превенция и защита от домашно насилие, за предоставяните от тях услуги и програми по реда на ЗЗДН, от които пострадал или извършител може да се ползва.

6.2. Информационна карта за услугите, предоставяни за подкрепа на пострадалите от домашно насилие и за справяне с агресията на извършителите на насилието включва:

6.2.1. Юридическите лица, които предлагат програми по превенция и защита от домашно насилие по реда на ЗЗДН, представят информация за предоставяните от тях услуги и програми по реда на ЗЗДН, от които пострадал или извършител може да се ползва. Информацията съдържа наименованието на юридическото лице, адрес на осъществяване на дейността, телефонен номер, електронен адрес, адрес на интернет страница, информация за предоставяните от юридическото лице услуги и програми по превенция и защита от домашно насилие и за справяне с извършителите на агресия.

6.2.2. ДСП предоставя на Координатора по т. 3 списък на доставчиците на социални услуги за лица, пострадали от домашно насилие, по ЗСУ, финансирани от държавния бюджет. Списъкът съдържа наименованието на доставчика на социалните услуги, адрес на осъществяване на дейността, телефонен номер, електронен адрес, адрес на интернет страница, информация за предоставяните от доставчика услуги и програми по защита от домашно насилие. Към Координатора се подават юридически лица (по Търговския закон и Закона за юридическите лица с нестопанска цел), притежаващи валидни лицензи за предоставяне на социални услуги за пострадали от домашно насилие и за извършители.

6.2.3. РЗОК и РЗИ предоставят на Координатора по т. 3 данни на структурите на лечебните заведения в регистъра на лечебните заведения за извън болнична помощ и в регистъра на лечебните заведения за болнична помощ на територията на областта/общината.

6.2.4. На база постъпилата информация, Координаторът по т. 3 изготвя и поддържа актуална информационна карта за институциите, организациите и специализираните заведения, предлагащи медицинска, правна и психологическа помощ на територията на областта/общината, както и за услугите и програмите, предоставяни за помощ, подкрепа и защита на пострадалите от домашно насилие.

6.2.5. В случай на промяна на подадените данни, съответният участник предоставя в 14-дневен срок на Координатора по т. 3 информация за актуализиране на Информационната карта.

В Приложение № 2 „Мрежа за подкрепа“ към КМ са включени данните за контакт с участниците в КМ.

III. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И СХЕМА НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО

1. Териториален обхват: територията на област Перник: община Перник, община Радомир, община Брезник, община Трън и община Земен.

2. Схема на взаимодействието:

Настоящият Регионален координационен механизъм обхваща всички специализирани институции, организации и структури, които най-често участват при работа с лица и деца, засегнати от домашно насилие, практикуващи на територията на област Перник: община Перник, община Радомир, община Брезник, община Трън и община Земен.

ПОЛИЦИЯ
- Информира ДСП/ОЗД при данни за насилие над дете, лице, поставено под запрещение или лице с увреждане;
- Насочва пострадали от ДН към Фондация „П.У.Л.С.” Перник
- Сезира прокуратурата при престъпления, извършени в условия на домашно насилие и за неизпълнение на заповед за защита
- Поддържа база данни за изпълнение на мерките по ЗЗДН

СЪД
- Поддържа база данни за образуване на молби по ЗЗДН;
- Налага мерки за защита по реда на ЗЗДН;
- Насочва пострадалите лица към програми за възстановяване;
- Задължава извършителите да посещават специализирани програми;

ПРОКУРАТУРА
- Образува наказателно производство за престъпления, извършени в условия на домашно насилие и за неизпълнение на заповед за защита
- Подава искания за издаване на заповеди за защита по ЗЗДН на основание чл. 8, ал. 2

МЕДИЦИНСКИ СЛУЖБИ
Оказват медицинска помощ и издава медицински удостоверения за нанесените телесни повреди на пострадали от ДН

РЕГИОНАЛЕН СЪВЕТ
- Заседава на 3 месеца и взема решения за съвместни дейности по превенция, срещани проблеми, отправя препоръки за оптимизиране на работата в полза на пострадалите от насилие.
- Изпълнява задачите и функциите, посочени в Раздел II, т. 1.3.

АДВОКАТСКИ СЪВЕТ
РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ
Определя служебни процесуални представители, неподценяващи проблема домашно насилие

Фондация П.У.Л.С.”
- Координира работата на Регионалния механизъм;
- Супервизира и обучава участниците в РМ;
- Подсигурява специалисти за оценка на риска и експертиза;
- Подпомага жертви на насилие, чрез включването им в програми за възстановяване
- Предоставя специализирани програми за работа с извършители на насилие;
- Управлява Кризисен център за лица пострадали от домашно насилие и гореща телефонна линия;
- Поддържа база-данни

РУО/ ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ДЕТСКИ ИНСТИТУЦИИ
(училища, детски градини, ясли)
- Взаимодействие при данни за насилие над дете;
- Информират ДСП/ОЗД при данни за насилие над дете;

ОБЩИНА
- Информира ДСП/ОЗД при данни за насилие над дете и органите на МВР;
- Насочва към Фондация „П.У.Л.С.” Перник
- Обезпечава дейности по превенция;
- Подпомага и насочва пострадали от ДН (общински жилища, еднократни помощи, др.)

ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ
- в училища и детски градини (работа с деца и родители)
- Младежки клубове;
- обществени мероприятия (отбелязване 16-дневката за борба с домашното насилие, 19 ноември – световен ден за борба с насилието над деца и др.)
- медийни кампании

РДСП и ДСП
- Внасяне молби до РС по ЗЗДН, при данни за насилие на дете, лице, оставено под запрещение или лице с увреждане;
- Насочване на лица, пострадали от насилие към доставчици на услуги (Фондация „П.У.Л.С.” Перник, ЦОП, ЦСРИ);
- данни за изпълнение на мерките по ЗЗДН

ДИРЕКЦИЯ „БЮРО ПО ТРУДА“
- Посредничество за постигане на заетост;
- Предоставя информиране, консултиране, подпомагане и посредничество и на лица, пострадали от домашно насилие;
- участва в междуинституционални екипи и информиране на пострадалите лица за услугите, които предоставя, и легалните начини на трудова миграция и трудова мобилност с цел реализиране на лицата на пазара на труда;
- прилага мерки за активиране за регистрация в „Бюро по труда“ на пострадалите лица и др.

ДОСТАВЧИЦИ НА УСЛУГИ
НПО /ЦОП/ ЦСРИ
Предоставят услуги и осигуряват специалисти , обучени за работа при случаи на домашно насилие.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ОСНОВНИ ЦЕЛИ

1. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ:

При прилагането на КМ участниците в институционалната рамка изпълняват своите правомощия и осъществят дейността си с оглед осигуряване на ефективна система за превенция и защита на пострадалите лица и лица в риск от домашно насилие при спазване на следните основни принципи:

1.1. принцип за осигуряване на спешна подкрепа и защита на пострадалото лице при зачитане на най-добрия му интерес и свободен личен избор – осигуряване на спешна подкрепа и защита, като пострадалото лице да е в центъра на всяка интервенция;

1.2. принцип на защита на най-добрия интерес на детето в случай на конфликт на интересите на детето и родителите му - осигуряване независимо застъпничество за децата и обезпечаване на техните права;

1.3. принцип на бързина и координираност на действията при взаимна информираност - подсигуряване на ключов специалист, който да организира и координира подкрепата за пострадалото лице и да отстоява неговите нужди и интерес;

1.4. прилагане на мултидисциплинарен подход - партньорството и сътрудничеството между участниците в механизма е най-ефективният начин за подкрепа на лица с висок риск от насилие и увреждане; Своевременни и координирани действия на мултидисциплинарния екип;

1.5. осигуряване на гъвкавост при вземане на решения - свободен личен избор на пострадалото лице;

1.6. поставяне на дългосрочни цели – набелязване на спешни мерки и мерки за дългосрочна подкрепа след прекратяване на насилието;

1.7. принцип на етика и конфиденциалност - безопасно и позитивно за пострадалото лице преживяване при работата с него. Отстояване правото на пострадалия да води живот, свободен от насилие, на овластяване и самоопределяне, както и на конфиденциалност;

1.8. принцип на равенство на половете и недискриминация - прилагане на недискриминативни интервенции и услуги и избягване всяка форма на обвиняване на пострадалото лице. Зачитане и уважение на достойнството на пострадалото лице без стигматизиращо отношение към него.

2. ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ на КМ са да:

2.1. Регламентира отношенията между участниците в механизма, изяснява и разпределя правата, задълженията, процедурите и подходите на участниците при прилагането му;

2.2. Обедини ресурсите и усилията на органите, институциите и организациите, включени в институционалната рамка за осигуряване своевременна намеса и ефективна система на взаимодействие при работа в случаи на лица, пострадали от домашно насилие, вкл. и когато е необходима кризисна интервенция, както и в случаи на лица в риск от насилие, чрез:

2.2.1. обмен на информация за идентифицираните случаи на насилие, оценката на риска, насочването към компетентните органи и/или организации, определянето на мерките за защита и подкрепа, молбите за защита от домашно насилие и по повод на изпълнението на мерките:

а) обмен на информация за подобряване на безопасността, здравето и благосъстоянието на пострадалите лица в ситуации на висок риск от увреждане при домашно насилие;

б) определяне за кого извършителят представлява значителен риск и съвместна работа за въздействие срещу този риск;

в) изготвяне и изпълняване на съвместен план за управление на риска и безопасността, който подкрепя всички, изложени на риск и намали риска от увреждане;

г) набелязване мерки за минимизиране риска от повторна виктимизация, ескалация и тежко насилие, включително (опит за) фемицид;

2.2.2. извършване на съвместни действия при превенцията и защитата от домашното насилие.

2.3. Подобри подкрепата за служителите, работещи по случаи, свързани с домашно насилие и да повиши отговорността и капацитета на участниците в него.

V. КРИТЕРИИ ЗА УСПЕШНО ПАРТНЬОРСТВО И РЕГИОНАЛНА РАБОТА

1. Общо разбиране на проблема.

2. Споделено от всички участници в КМ изявление за мисията и възгледите.

3. Разработване на значими партньорски цели и оперативни задачи, със съгласувани стратегии за това как да се постигнат тези задачи.

4. Ангажимент на всеки участник за партньорска работа, вкл. и за редовно и активно участие.

5. Избор на професионалист - ключов специалист, отговорен за поддържане на процеса на вземане на решения.

6. Изготвяне на писмен план за действие и развитие на партньорството по всеки конкретен случай, по който се работи със срокове и отговорници.

7. Ангажимент на участника за прилагане в собствената организация на резултатите от постигнатите споразумения в регионалното партньорство.

8. Координатор за регионалното партньорство (при необходимост и ротационен).

9. Обезпечаване на базовите ресурси за поддържане на партньорската работа - персонал, финансиране, материали и др.

10. Анализ на статуквото и на необходимостта от промени.

11. Процес на редовно консултиране с пострадалите от насилие.

12. Редовна оценка и преценка на дейностите и адаптирането им.

13. Връзка между дейността на регионалното партньорство с други свързани инициативи.

VI. УЧАСТНИЦИ В РЕГИОНАЛНИЯ КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ, КОИТО НАЙ-ЧЕСТО РАБОТЯТ С ЛИЦА И ДЕЦА, ЗАСЕГНАТИ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ

Участниците в настоящия КМ, които най-често в своята професионална дейност са ангажирани и работят с лица и деца, засегнати от домашно насилие, са посочени по-долу. В този раздел са включени и дейностите, които се осъществяват от тях при работата по такива случаи.

1. Съд:

1.1. Осигурява професионалист, които да участва в работата на Регионалния координационен механизъм;

1.2. Поддържа база данни за делата по ЗЗДН - специален регистър с отделна поредна номерация (индекс) на делата;

1.3. Извършва оценка на риска по методика, определена в ППЗЗДН;

1.4. Налага мерки за защита по реда на ЗЗДН;

1.5. Насочва пострадалите лица към специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа или програми за възстановяване;

1.6. Насочва пострадалите деца към специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа на деца, жертви или свидетели на насилие;

1.7. Задължава извършителя на насилието да посещава специализирани програми за преодоляване на агресията и справяне с гнева;

1.8. Когато от данните по делото е видно, че е необходимо да се предприемат мерки по Закона за закрила на детето, и при налагане на мерки по чл. 5, ал. 1, т. 6 - 8 ЗЗДН съдът уведомява директора на ДСП по настоящия адрес и на установения в хода на производството адрес на извършителя, както и на посочения от пострадалото лице адрес;

1.9. Постанови като защитна мярка режимът на лични отношения, определен по реда на Семейния кодекс, между детето и родителя, извършител на домашно насилие, да се осъществява в защитена среда, предоставена в специализирана услуга по ЗЗДН или осигурена от доставчик на социална услуга по настоящия адрес на детето или по местопребиваването му, под надзор на психолог или социален работник;

1.10. При прекратяване на производството по делото обезсилва издадената заповед за незабавна защита и влязлото в сила определение се изпраща на РУ на МВР и на ДСП по настоящия адрес и по установения в хода на производството адрес на извършителя, както и по посочения от пострадалото лице адрес.

2. Прокуратура:

2.1. Осигурява професионалист, които да участва в работата на Регионалния координационен механизъм;

2.2. Прилага Указание за организацията на работата на Прокуратурата на Република България по преписки и досъдебни производства, образувани във връзка с осъществено домашно насилие и при неизпълнение на заповед за защита от домашно насилие, утвърдено със Заповед, рег. № РД-02-31 от 01.09.2025 г. на главния прокурор;

2.3. Подава искане за образуване на производство по ЗЗДН на основание чл. 8, ал. 2 ЗЗДН, когато е преценено, че пострадалото лице не може да се защити поради безпомощно състояние или зависимост от извършителя;

2.4. Възлага/провежда извънпроцесуални проверки, образувани по реда на чл. 145, ал. 1, т.т. 2-3 от Закона за съдебната власт за случаи, свързани с домашно насилие;

2.5. Образува наказателно производство, когато домашното насилие осъществява състав на:

а) престъпленията, извършени в условия на домашно насилие: чл. 116, ал. 1, т. 6а, чл. 131, ал. 1, т. 5а, чл. 142, ал. 2, т. 5а, чл. 142а, ал. 4, чл. 143, ал. 3, т. 1, чл. 144, ал. 3, т. 3, чл. 144а, ал. 3 НК;

б) престъпленията по чл. 296, ал. 1, пр. 2 и ал. 4 НК за неизпълнение на заповед за защита по ЗЗДН;

в) образува наказателно производство, когато се касае за престъпление от общ характер;

г) служебно образува наказателно производство на основание чл. 49 НПК за престъпление, свързани с домашно насилие, при които наблюдаващият прокурор е преценил, че се касае за изключителен случай, при който пострадалият от престъпление, което се преследва по тъжба на пострадалия, не може да защити своите права и законни интереси поради безпомощно състояние или зависимост от извършителя на престъплението;

2.6. Встъпва в наказателно производство по дела за престъпления, свързани с домашно насилие, които се преследват по тъжба на пострадалия на основание чл. 48 НПК, когато

пострадалият поради безпомощно състояние или зависимост от извършителя на престъплението не може да защити своите права и законни интереси.

3.1. Осигурява служители от РУ на МВР по настоящ адрес на пострадалото лице, които да участват в Регионалния механизъм;

3.2. Извършва оценка на риска съгласно Въпросника за оценка на риска, Приложение № 1 към Методически указания за действията на служителите на МВР, съгласно ЗЗДН, утвърдени със Заповед № 8121з-78/19.01.2024 г. на министъра на вътрешните работи, като в случаите, когато има данни за опасност за живота или здравето на пострадалото лице, предприема мерки съгласно ЗМВР по инициатива на полицейските органи или при постъпила молба от пострадалото лице до органите на МВР;

3.3. В случаите на полицейска закрила осигурява охрана и съпровождане на засегнатите лица и деца до местата за настаняване при настаняване от ДСП/ОЗД; Осигурява служители от РУ на МВР по настоящ адрес на пострадалото лице, които да участват в Регионалния механизъм;

3.4. Информира ДСП/ОЗД при данни за насилие над малолетно или непълнолетно лице (дете), лице, което се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение;

3.5. По искане на пострадалото лице в срок до 24 часа да препраща до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

3.6. При наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 1 - 5 ЗЗДН полицейските органи следят за изпълнението на заповедта по реда, предвиден в Методически указания за действията на служителите на МВР, съгласно ЗЗДН, утвърдени със Заповед № 8121з-78/19.01.2024 г. на министъра на вътрешните работи;

3.7. При наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 2 ЗЗДН, полицейските органи от РУ на МВР по местонахождението на жилището съдействат за отстраняване на извършителя от съвместно обитаваното жилище;

3.8. При неизпълнение на заповед за защита, полицейският орган, констатирал нарушението, задържа нарушителя и уведомява незабавно органите на прокуратурата;

3.9. Сезира прокуратурата при нарушаване Заповед за защита;

3.10. Поддържа база данни за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 1-5 ЗЗДН.

3.11. Насочва към доставчик на услуги в подкрепа на пълнолетни лица и деца, пострадали от домашно насилие - НПО/ЦОП;

3.12. Насочва към Фондация „П.У.Л.С.“ пълнолетни лица и деца, пострадали от насилие;

4. Дирекция за социално подпомагане (ДСП):

4.1. Осигурява служители от ДСП/ОЗД по настоящ адрес на пострадалото лице, които да участват в Регионалния координационен механизъм;

4.2. Възлага на служителите от ДСП/ОЗД правомощия и задължения за извършване на действия и съдействия на местно ниво съобразно компетентността си като представители на ДСП в мултидисциплинарните екипи;

4.3. Осигурява методическа подкрепа на място на служителите на ОЗД/ДСП, включени в мултидисциплинарните екипи при извършване на действия по Регионалния координационен механизъм;

4.4. При случаи на деца, жертви или в риск от насилие и при кризисна интервенция предоставя на областните структури на МВР всички координати за връзка (телефон,

вкл. мобилен, електронна поща, факс, адрес и др.) с определените служители на всяко ДСП/ОЗД и активно действащите доставчици на социални услуги;

4.5. Директорът на ДСП подава молба за образуване на производство по ЗЗДН за издаване на заповед за защита до районния съд, когато пострадалото лице:

а) е малолетно или непълнолетно;

б) се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение.

4.6. По искане на пострадалото лице държавните органи са длъжни в срок до 24 часа да препратят до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

4.7. Насочва лицата, пострадали от насилие към Фондация „П.У.Л.С.“;

4.8. Поддържа база данни за изпълнение на мерките по чл. 5 ЗЗДН;

4.9. Прилага мерки по Закона за закрила на детето, когато от данните по случая е видно, че е необходимо да се предприемат такива;

4.10. Уведомява РУ на МВР по местонахождение на Кризисния център или звеното „Майка и бебе“ и РУП по постоянния или настоящия адрес на пострадалото лице при:

а) издадено направление за ползване на социални услуги на лице, пострадало от домашно насилие;

б) издадена заповед за настаняване по реда на Закона за закрила на детето в „Кризисен център“ или звено „Майка и бебе“;

в) получена информация от доставчик на социална услуга за настанени лица, пострадали от домашно насилие.

4.11. Уведомяването по т. 4.10 се извършва незабавно, когато има данни за непосредствена опасност за живота на настанените лица или когато лицето, пострадало от домашно насилие, е бременна жена или майка на дете, ненавършило 3 години, и е в риск да изостави детето си.

4.12. Проследява случая при налагане на мерки по чл. 5, ал. 1, т. 6 - 8 ЗЗДН, когато съдът е уведомил директора на ДСП по настоящия адрес и на установения в хода на производството адрес на извършителя, както и на посочения от пострадалото лице адрес;

4.13. В случаите по чл. 8, ал. 1, т. 4 и ал. 2 ЗЗДН проследява случая за срок, не по-кратък от една година.

5. Отдел „Закрила на детето“ към ДСП (ОЗД):

5.1. Осигурява служители от ОЗД по настоящ адрес на пострадалото дете, които да участват в Регионалния координационен механизъм;

5.2. Организира работата на екипите към Регионалния координационен механизъм, когато дете е пострадало от домашно насилие;

5.3. Предприема спешни действия и мерки за детето свиква Координационен механизъм при насилие съгласно чл. 36г от Закона за закрила на детето (ЗЗДет.), като:

а) до изтичането на 24 часа от получаване на сигнал за дете в риск или жертва на насилие или експлоатация социален работник, определен от директора на ДСП прави оценка на сигнала;

б) създава мултидисциплинарен екип до приключване на случая. Водещ на мултидисциплинарния екип е социалният работник от ДСП. В екипа задължително участват представител на РУ на МВР (районен инспектор, инспектор от детска

педагогическа стая или оперативен работник), на районната прокуратура и представител на общината.

5.4. По искане на пострадалото лице държавните органи са длъжни в срок до 24 часа да препратят до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

5.5. Осъществява контрол или обезпечава контактът с дете с родител, извършител на насилие да се осъществява в защитена среда, предоставена в специализирана услуга по ЗЗДН или осигурена от доставчик на социална услуга по настоящия адрес на детето или по местопребиваването му, под надзор на психолог или социален работник, когато съдът е определено;

5.6. В случаите по чл. 8, ал. 1, т. 4 и ал. 2 ЗЗДН, когато пострадалото лице е дете, проследява случая за срок, не по-кратък от една година;

5.7. Води статистика за децата, пострадали от насилие;

5.8. Насочва лицата, пострадали от насилие към Фондация „П.У.Л.С.“.

6. Кметовете на общините/Кметствата:

6.1. Осигуряват служители от подчинената им местна администрация по настоящ адрес на пострадалото лице и/или дете, които да участват в КМ;

6.2. Възлагат на служителите от местната администрация правомощия и задължения за извършване на действия и съдействия на местно ниво съобразно компетентността си като представители на местната власт в мултидисциплинарните екипи;

6.3. По искане на пострадалото лице общинските органи в срок до 24 часа препращат до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

6.4. При идентифициране на случай на домашно насилие в рамките на социална услуга, предоставяна на територията на общината по реда на ЗСУ, служителят в Центъра за административно обслужване информира определения ресорен експерт в общината, който да съдейства на пострадалото лице за:

а) осигуряване на връзка със съответната ДСП;

б) подкрепа за записване/намиране на свободни места в учебно заведение, детска градина или ясна на дете/деца, пострадало/и от домашно насилие, когато са настанени в социална услуга КЦ или клиент на друга социална услуга и се налага се преместване от друго учебно или детско заведение (поради настъпил риск, преместване от друго населено място и/или настаняване в резидентна услуга в населеното място);

6.5. Следят за изпълнението на поставени задачи по реда на чл. 7, ал. 5 от Закона за закрила на детето от мултидисциплинарните екипи на местните структури и оказват методическа подкрепа на служителите, определени да действат в мултидисциплинарните екипи от името на кметовете;

6.6. Информират ДСП/ОЗД при данни за насилие над дете;

6.7. Насочват към доставчик на услуги в подкрепа на пълнолетни лица и деца, пострадали от домашно насилие - НПО/ЦОП;

6.8. Насочват лицата, пострадали от насилие към Фондация „П.У.Л.С.“;

6.9. Обезпечават дейности по превенция;

6.10. Подпомагат лицата, пострадали от домашно насилие (общински жилища, еднократни помощи и др.).

7. Здравни заведения и медицински специалисти:

При обръщане/постъпване на пострадалото лице в Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП), диагностично-консултативни центрове, лечебни заведения и заведения за болнична помощ медицинските центрове (МЦ), медико-денталните центрове (МДЦ), диагностично-консултативните центрове (ДКЦ), амбулаториите за първична и специализирана медицинска помощ, общопрактикуващи лекари или съдебни лекари:

7.1. Осигуряват преглед на пострадалото пълнолетно лице или дете и оказват медицинска помощ;

7.2. При установяване на дете, пострадало или свидетел на домашно насилие, се сигнализира незабавно ОЗД по настоящ адрес на детето или РУ на МВР, а в извънработно време се сигнализира МВР или ДАЗД чрез Националната телефонна линия за деца 116 111;

7.3. В центровете за спешна помощ постъпват сигналите при най-тежките случаи на домашно насилие, които следва да се идентифицират;

7.4. Общопрактикуващите лекари могат да разпознаят белезите на домашно насилие и на база на системните си наблюдения над дадено семейство – на физическите и психически страдания на всеки един от членовете на семейството;

7.5. Ако пострадалото лице е придружено от евентуалния извършител, медицинските специалисти не споделят информацията в негово присъствие;

7.6. Когато при преглед бъдат установени данни за телесни наранявания, травми и др., причинени от друго лице, или самото лице сподели за домашно насилие, извършено от лице, което е във взаимоотношение с него съгласно чл. 3 от ЗЗДН, лекарят издава веднага медицински документ (амбулаторен лист, фиш, медицинско направление), в който се вписват констатираните от него увреждания или следи от насилие;

7.7. По искане на пострадалото лице всеки лекар е длъжен да издаде документ, в който писмено да удостовери констатираните от него увреждания или следи от насилие;

7.8. Ако в населеното място има съдебен лекар, личният лекар информира пациента за възможността да посети съдебния лекар с цел освидетелстване.

7.9. Съдебен лекар, който бъде посетен от пострадало лице, издава документ, в който писмено удостоверява констатираните от него увреждания или следи от насилие;

7.10. По искане на пострадалото лице лечебните заведения са длъжни в срок до 24 часа да препратят до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

7.11. Насочват лицата, пострадали от насилие към Фондация „П.У.Л.С.“.

8. Регионален управление на образованието:

8.1. Определя областен координатор по линия на домашно насилие;

8.2. Идентифициране на случаи на домашно насилие над деца, деца - свидетели или пострадали от домашно насилие, се извършва и на територията на образователна институции – ясла, детска градина, училище, специални училища (СПИ и ВУИ);

8.3. Идентификацията се прави на база заявен проблем, но също и на база наблюдение на поведение и емоции. Разпознаването се осъществява от педагогически специалисти с подкрепата на медицински лица и училищни психолози;

8.4. При индикации за домашно насилие по отношение на дете се провеждат допълнителни срещи с родителите или роднините на детето от компетентните специалисти;

8.5. При идентифициране на случаи на домашно насилие на дете компетентните специалисти сигнализират ОЗД по настоящ адрес на детето или РУ на МВР, а в извънработно време се сигнализира РУ на МВР или ДАЗД чрез Националната телефонна линия за деца 116 111.

8.6. При идентифициране на случаи на домашно насилие на лице от персонала компетентните специалисти:

а) информират лицето за правата му по реда на ЗЗДН;

б) насочват лицето незабавно;

в) предоставят информация за идентифицираните случаи на домашно насилие на МВР;

8.7. По искане на пострадалото лице държавните органи са длъжни в срок до 24 часа да препратят до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН;

8.8. Насочва към доставчик на услуги в подкрепа на пълнолетни лица и деца, пострадали от домашно насилие - НПО/ЦОП;

8.9. Оказва съдействие за записване/намиране на свободни места в учебно заведение съобразно възрастта на дете/деца, пострадало/и от домашно насилие, когато са настанени в социална услуга КЦ или клиент на друга социална услуга и се налага се преместване от друго учебно или детско заведение (поради настъпил риск, преместване от друго населено място и/или настаняване в резидентна услуга в населеното място).

9. Адвокатски съвет / Регионален център за консултиране:

9.1. Адвокатски съвет – Перник определя адвокат/и, които да участват в Регионалния координационен механизъм;

9.2. При необходимост от правна помощ пострадалото лице може да бъде насочено към Регионален център за консултиране към НБПП за правна консултация или изготвяне на молба за издаване на заповед за защита или тъжба, като при искане на лицето се предоставя молба за издаване на заповед за защита до РС по образец и се организира предоставянето ѝ в срок до 24 часа до съответния компетентен съд;

9.3. Осъществява връзка с Националното бюро за правна помощ за предоставяне правна помощ на лицата, пострадали от домашно насилие, които не разполагат със средства и желаят да ползват адвокатска защита за консултация и/или подготовка на документи за завеждане на съдебно дело за защита от домашно насилие и процесуално представителство. За обстоятелствата, свързани с липсата на средства, на лицето се предоставя за попълване декларация по образец;

9.4. При постъпил сигнал Регионалният център за консултиране се задължава да осигури незабавно адвокат, който в зависимост от спешността на случая и постигнатата договореност с подалия сигнала да се яви на място и в час за разговор с лицето и консултация по поставения проблем;

9.5. По искане на лицето се изготвя заявление за допускане до механизъм за правна помощ за предоставяне на консултации и/или подготовка на молба за образуване на производство по издаване на заповед за защита и/или друга молба/тъжба и процесуално представителство, която в срок до 24 часа след допускането на правната помощ се регистрира в съответния районен съд;

9.6. Адвокатски съвет – Перник/ Регионалният център за консултиране насочва към доставчик на услуги в подкрепа на пълнолетни лица и деца, пострадали от домашно насилие - НПО/ЦОП;

9.7. Определя служебни процесуални представители, неподценяващи проблема домашно насилие;

9.8. Насочват лицата, пострадали от насилие към Фондация „П.У.Л.С.“.

10. Доставчици на социални услуги за лица и деца, пострадали от домашно насилие:

10.1. Осигуряват съответните специалисти с цел оказване на психологическа и/или социална подкрепа на пострадалото лице;

10.2. Предоставят своевременно съответната услуга на пострадалото лице, вкл. и резидентен тип, в случай на настаняване извън семейството като мярка за закрила;

10.3. Информират ДСП/ОЗД при данни за насилие над лице, което е малолетно или непълнолетно, намира се в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение.

10.4. Подават сигнал към органите на МВР, когато има данни за пряка, непосредствена или последваща опасност за живота или здравето на пострадалото лице или е извършено престъпление.

10.5. По искане на пострадалото лице ЮЛ, осъществяващи дейност по превенция и защита от домашното насилие са длъжни в срок до 24 часа да препратят до съответния районен съд молбата за образуване на производство по издаване на заповед за защита по ЗЗДН.

11. Фондация „П.У.Л.С.” Перник

11.1. Координира работата по Регионалния координационен механизъм чрез създадения Регионален съвет;

11.2. Супервизира и обучава участниците в Регионалния координационен механизъм за работа по случаи на домашно насилие;

11.3. Информира ДСП/ОЗД при данни за насилие над лице, което:

а) е малолетно или непълнолетно;

б) се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение.

11.4. Подава сигнал към органите на МВР, когато има данни за:

а) пряка, непосредствена или последваща опасност за живота или здравето на пострадалото лице;

б) извършено престъпление.

11.5. Осигурява съответните специалисти с цел оказване на психологическа, юридическа и/или социална подкрепа на лицето, пострадало от насилие;

11.6. Извършва Оценка на риска и изготвя Психологическа оценка на пострадалото лице;

11.7. Предоставя своевременно съответната услуга на пострадалото лице, вкл. и резидентен тип - настаняване в Кризисен център, като информира ДСП и РУ на МВР за настаняването на лицето и детето/децата, които ползват услугата;

11.8. Подпомага пострадали от насилие лица, чрез включването им в програми за възстановяване;

11.9. Предоставя специализирани програми с извършители на насилие;

11.10. Информира прокуратурата и органите на МВР:

а) при неизпълнение на заповед за защита;

б) когато извършител преустанови посещаването на специализирана програма за преодоляване на агресията и справяне с гнева.

11.11. Подава към ДСП ежемесечно справки за свободни места в КЦ и статистика за преминали клиенти в КЦ и ЦСРИ;

11.12. Поддържа база данни за лица, пострадали от домашно насилие и база данни за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 6-8 от ЗЗДН, свързани с посещаване на:

а) специализирани програми за преодоляване на агресията и справяне с гнева;

б) специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа или програми за възстановяване;

в) специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа на деца, жертви или свидетели на насилие.

VII. ЕТАПИ И ПРОЦЕДУРИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

При защита от домашно насилие органите на изпълнителната власт, съдилищата, общините и юридическите лица, които работят на територията на област Перник за защита от домашното насилие, си взаимодействат чрез:

- Обмен на информация за случаите, при които има образувани производства за издаване на заповеди за защита от домашно насилие, за изпълнението на наложените мерки за защита и за създадени програми за превенция и защита от домашно насилие;
- Извършване на съвместни действия при работа по случаи на домашно насилие.

ЕТАП 1. ИЗВЕСТЯВАНЕ (СИГНАЛИЗИРАНЕ) И НАСОЧВАНЕ

А. Общи положения:

Всеки пострадал от домашно насилие известява за случилото се с него в различен етап на преживяното. Част от пострадалите се обръщат за помощ непосредствено след преживян инцидент, други след определено време, трети индиректно показват, че са в ситуация на домашно насилие. За пострадал от домашно насилие може да сигнализира и трето лице, свидетел на насилието или близък на пострадалия, както и институции или организации. Ангажиментите на всяка институция са описани поотделно в Координационния механизъм. Известяване/сигнализиране за случаи на домашно насилие може да стане от самия пострадал или от други лица чрез:

1. Денонощната телефонна линия за помощ на лица, пострадали от домашно насилие и в риск на телефонен номер – 076 60 10 10 (денонощно) или на електронната поща на Фондация „П.У.Л.С.“ на pulse.women@gmail.com

Известяване/сигнализиране за пострадало от домашно насилие лице или лице в риск може да се подаде на **Денонощната телефонна линия за помощ на лица, пострадали от домашно насилие и в риск,** която се администрира и управлява от Фондация „П.У.Л.С.“ или на електронната поща на фондацията.

2. Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер (ЕЕН) 112 към МВР (ЕЕН 112). Сигнал за случай на домашно насилие може да се подаде и на ЕЕН 112.

3. Полицейските структури на МВР:

При изпълнение на служебните си задължения, полицейските органи идентифицират лица, за които има данни или може да се предположи, че са пострадали от домашно насилие, лица които са се самоопределили като пострадали от домашно насилие, или лица, които са били посочени като пострадали от други физически лица, институции или организации.

4. Дирекция „Социално подпомагане“:

Пострадалите от домашно насилие лица могат да се обръщат към ДСП за оказване на подкрепа и съдействие. Пострадалото лице/дете може да бъде насочено към ДСП от други институции - МВР, ДАЗД, МОН, МЗ, органите на местно самоуправление и местната администрация, юридически лица, които осъществят дейност по подкрепа и защита от домашно насилие.

5. Отдели „Закрила на детето“ (ОЗД): Сигнал за пострадало от домашно насилие дете или дете в риск може да бъде подаден и **чрез Национална телефонна линия за деца 116 111**, която се управлява и администрира от Държавната агенция за закрила на детето.

6. Образователни и детски институции – училища, детски градини, ясли:

В рамките на образователните институции се разпознават случаи на пострадали от домашно насилие, които могат да са деца или пълнолетни лица, в т.ч. и част от персонала на институцията.

7. Лечебни заведения:

Известяване на случаи на домашно насилие може да се осъществи от:

7.1. центровете за спешна медицинска помощ и/или спешните отделения в лечебните заведения за болнична медицинска помощ, в които на пострадалите от домашно насилие се оказва медицинска помощ;

7.2. медицинските центрове (МЦ);

7.3. медико-денталните центрове (МДЦ);

7.4. диагностично-консултативните центрове (ДКЦ);

7.5. амбулаториите за първична и специализирана медицинска помощ;

7.6. съдебни лекари, към които пострадалото от домашно насилие лице се е обърнало за обследване на моментното му здравословно състояние.

8. Националното бюро за правна помощ:

Известяване на случаи на домашно насилие може да стане чрез:

8.1. Мобилно приложение „Помогни ми“ – Мобилното приложение се изтегля от Google Play, съответно App store. Приложението съдържа информация за координатите на разкритите в страната Регионални центрове за консултиране към адвокатските съвети, както и всички институции в Република България, които имат отношение към защита и подкрепа на лицата, пострадали от домашно насилие-държавни и неправителствени.

8.2. Националния телефон за правна помощ 070018250 всеки делничен ден от 9.00 до 17.00 часа;

8.3. Заявление до Националното бюро за правна помощ.

9. Регионалните центрове за консултиране към адвокатските колегии.

10. Органите на местно самоуправление и местната администрация:

Известяването за случай на домашно насилие чрез органите на местно самоуправление и местната администрация се осъществява при подадена молба за защита от пострадалото лице. Лицата, които са определени със заповед на кмета на общината съдействат на пострадалото лице за попълването на молбата и изпращането ѝ до Районния съд при такова искане от негова страна.

По-удачен вариант е лицето да бъде насочено към Координатора на Регионалния координационен механизъм Фондация „П.У.Л.С.“ или Регионалния център за консултиране към Адвокатски съвет – Перник. Лице, жертва на домашно насилие, може да бъде идентифицирано и в рамките на общодостъпните услуги, управлявани от общините или в рамките на услугите, предоставяни от общината като доставчик по Закона за социалните услуги.

11. Юридическите лица, които осъществяват дейност по превенция, подкрепа и защита на пострадалите от домашно насилие лица:

11.1. Известяването /сигнализирането може да се осъществи в **специализираните услуги за пострадали от домашно насилие, управлявани от юридически лица с нестопанска цел и предоставяни и финансирани по реда на Закона за защита от домашното насилие**.

11.2. Юридическите лица, доставчици на социални услуги по Закона за социалните услуги:

Известяването/сигнализирането за случаи на домашно насилие или за лица в риск може да се осъществи и в юридическите лица, доставчици на социални услуги по Закона за социалните услуги.

Б. Идентифициране на случаи на насилие:

1. Идентифицирането/разпознаването на случаи на домашно насилие се осъществява чрез:

1.1. Разговор с пострадалото лице;

1.2. Наблюдение върху поведението и външния вид на пострадалото лице;

1.3. Запознаване с обстоятелствата в дома на пострадалото лице или на друго място на общо пребиваване;

1.4. Събиране на информация от свидетели на случилото се, съседи или представители на други институции и граждани;

1.5. Друго.

2. Идентифицира институцията/организацията – участник в Регионалния координационен механизъм, към която пострадалото от домашно насилие лице или лице в риск се обръща за първи път.

В. Действия на компетентните органи при идентифициране на случаи на насилие:

1. В случай че пострадал от домашно насилие се обърне към някой от участниците в Регионалния координационен механизъм, служителят или експертът/специалистът, определен като отговорно лице, събира следната информация:

1.1. имена, адрес и телефонен номер на подалия сигнала, както и дали е пострадал, свидетел, служител и т.н.;

1.2. място на извършване на насилието;

1.3. пострадали лица и състоянието им към момента;

1.4. има ли лице с увреждане, дете или лице, поставено под запрещение на местопроизшествието;

1.5. каква е връзката между пострадалия и извършителя по смисъла на чл. 3 ЗЗДН;

1.6. дали извършителят е все още на местопроизшествието. В случай че не е там - данни за установяване на местонахождение му;

1.7. наличие на данни дали извършителят е под влияние на алкохол, наркотични или други упойващи вещества;

1.8. наличие на данни за психично заболяване от извършителя;

1.9. данни за използвано оръжие и вероятността у извършителя да се намира такова, както и евентуално намерение да го използва;

1.10. вида на извършеното домашно насилие (физическо, психическо, сексуално или друг вид насилие) и в какво се състои то;

1.11. издадена заповед за защита, предишно осъждане или предишно домашно насилие.

2. Известяването за случай на домашно насилие чрез органите на местно самоуправление и местната администрация се осъществява и при подадена молба за защита от пострадалото лице или негов близък. Служителят, определен със заповед на кмета на общината съдейства на лицето за попълването на молбата и изпращането ѝ до Районния съд.

3. При регистриране на устен сигнал, това се отбелязва и информацията се изпраща до РУ на МВР за извършване на проверка и идентифициране на домашно насилие.

4. Идентифицирането на случай на домашно насилие и извършването на оценка на риска в МВР се осъществява по утвърдени Методически указания за действията на служителите в Министерството на вътрешните работи по ЗЗДН. На база известяването или сигнализирането за случаи на домашно насилие в МВР се попълва въпросник, Приложение № 1 от изпратени полицейски служители на сигнала.

5. В случаите на лично явяване в структурите на МВР или получен сигнал от други източници за лице, пострадало от домашно насилие, полицейските служители регистрират сигнала и го предават на съответния началник на РУ. Началникът на РУ определя служител и срок, в който да извърши проверка на сигнала. Определеният полицейски служител извършва оценка на риска.

6. Извършване на предварителна оценка на риска от гледна точка на живота и здравето на пострадалия с цел адекватно планиране на мерки за защита и координиран отговор.

На база на събраната информация съответното отговорно лице от определената институция или юридическо лице, идентифицира случая като домашно насилие и прави предварителна преценка от гледна точка . на живота и здравето на пострадалия за предприемане на кризисни мерки. Съобразно тази оценка се прави връзка с други институции и се предприемат спешните действия за гарантиране на безопасност и сигурност на пострадалото лице.

ЕТАП 2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАКРИЛА

А. Определяне на мерки за закрила при пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалия при:

1. физическо нараняване на пострадалия, вкл. такова, изискващо медицинска помощ (в т.ч. душене, давене);

2. сериозно физическо нараняване, изискващо спешна медицинска помощ и/или при животозастрашаващо физическо нараняване, изискващо спешна медицинска помощ;

3. данни за:

3.1. престъпление;

3.2. психологически тормоз (следене, закана за убийство, за нараняване, принуда, контролиращо поведение, изолация и др.);

3.3. икономическо насилие (контрол, ограничаване на средствата и др.);

3.4. пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалия, произтичащи от специфичните особености за извършителя (психически проблеми, психическо заболяване, насилствено поведение изобщо, предишно осъждане, предишно домашно насилие, неизпълнение на заповед за защита, наличие на оръжие, закана за убийство, закана с оръжие, душене, давене, контрол и следене, употреба на алкохол и/или наркотици, жестокост и честота на актовете за насилие и др.) или произтичащи от специфичните особености на пострадалото лице (безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост).

4. Определянето на мерките за закрила при пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалия е **насочено към предотвратяване или овладяване на кризисната ситуация**.

5. Съответното отговорно лице от участника в Регионалния координационен механизъм, на база на събраната информация, **идентифицира** случая като домашно насилие, като:

5.1. Незабавно осъществява връзка с център за спешна медицинска помощ/болнично заведение чрез /ЕЕН 112 и насочва лицето към тях, както и към РУ на МВР, когато се касае **за сериозно физическо нараняване, изискващо спешна медицинска помощ, и при животозастрашаващо физическо нараняване, изискващо медицинска помощ**;

5.2. Насочва пострадалото лице към лечебно заведение или център за спешна медицинска помощ по местопребиваване чрез ЕЕН 112 и информацията се предава на РУ на МВР **при физическо нараняване, изискващо медицинска помощ (вкл. душене, давене)**;

5.3. Насочва пострадалото лице към съответното РУ на МВР по адреса на лицето и незабавно осъществява контакт с РУ на МВР или предава информацията към това РУ на **МВР при данни за престъпление, психологически тормоз (следене, закана за убийство, за нараняване, принуда, контролиращо поведение, изолация) или икономическо насилие (контрол, ограничаване на средствата и др.)**;

5.4. Осъществява контакт с РУ на МВР незабавно или подава сигнал по електронна поща до съответното РУ на МВР до началниците на РУ на МВР по адресите на извършителя и пострадалото лице (настоящ, постоянен, установен или посочен от лицето адрес) **в случаите при пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалото лице или негови близки**;

5.5. Насочва пострадалото лице към РУ на МВР по местопребиваване и **при данни за пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалия, произтичащи от специфичните особености за извършителя** (психически проблеми, насилствено поведение изобщо, предишно осъждане, предишно домашно насилие, неизпълнение на заповед за защита, наличие на оръжие, закана за убийство, закана с оръжие, душене, давене, контрол и следене, жестокост и честота на актовете за насилие и др.) или **произтичащи от специфичните особености на пострадалото лице** (безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост;

5.6. Насочва пострадалото лице към пострадалото лице към ДСП на територията на областта /общината за образуване на производство за издаване на заповед за защита по ЗЗДН, когато то е **малолетно или непълнолетно, намира се в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение**;

5.7. Осъществява връзка с Регионален център за консултиране при необходимост от правна помощ (правна консултация или изготвяне на молба за издаване на заповед за защита или тъжба);

5.8. Информира пострадалото лице за правата му по реда на ЗЗДН и че:

5.8.1. при необходимост следва незабавно да се свърже с оператор за спешни повиквания на ЕЕН 112 и /или с оператор на телефонна линия за лица, пострадали от домашно насилие и в риск;

5.8.2. може да ползва програми за превенция и специализирани услуги за предоставяне на защита, помощ и подкрепа по ЗЗДН или по ЗСУ;

5.8.3. има право да подаде молба за защита до съответния районен съд;

5.8.4. може да ползва безплатна правна помощ.

5.9. Предоставя информация за консултативни центрове на територията на областта/общината при заявено желание за **спешна психологическа помощ и консултации**;

5.10. Уведомява РУ на МВР по адреса на лицето/по местопребиваване на лицето **при необходимост от изнасяне на вещи от дома**;

5.11. Сигнализира незабавно ОЗД по настоящ адрес на детето или РУ на МВР, а в извънработно време се сигнализира МВР или ДАЗД чрез Националната телефонна линия за деца 116 111 **при случай на дете, пострадало или свидетел на домашно насилие**.

6. Отдел „Закрила на детето“ (ОДЗ) предприема спешни действия и мерки за детето и се свиква Координационен механизъм при насилие съгласно чл. 36г от Закона за закрила на детето (ЗЗДт.):

6.1. До изтичането на 24 часа от получаване на сигнал за дете в риск или жертва на насилие или експлоатация социален работник, определен от директора на ДСП прави оценка на сигнала;

6.2. ДСП създава мултидисциплинарен екип до приключване на случая. Водещ на мултидисциплинарния екип е социалният работник от ДСП. В екипа задължително участват представител на РУ на МВР (районен инспектор, инспектор от детска педагогическа стая или оперативен работник), на районната прокуратура и представител на общината;

6.3. При потвърждаване на информацията социалният работник уведомява устно по телефон, включително мобилен, и писмено по пощата, по електронна поща или факс членовете на мултидисциплинарния екип, като определя дата и час за събиране на екипа;

6.4. Разработва се план за действие за защита на детето, прекратяване на насилието и гарантиране на сигурността на детето;

6.5. По преценка на водещия на екипа за мултидисциплинарната среща се канят за участие представител на РЗИ, общопрактикуващия лекар на детето или представител на лечебното заведение, откъдето е постъпил сигнал по случая, представител на РУО и на училището, детската градина или друга образователна институция и представител на доставчика на финансираната от държавния бюджет социална услуга, която детето ползва;

6.6. След извършване на оценка на сигнала се прилагат мерки за закрила спрямо детето съгласно ЗЗДт. или мерки за защита от домашно насилие по ЗЗДН, както и се насочва за ползване на социални услуги при необходимост;

6.7. При конфликт на интереси между детето и родителя му, то се насочва за ползване на правна помощ към НБПП, като социалният работник оказва съдействие до края на разрешаването на случая или ОДЗ гарантира интересите на детето в рамките на заведено по молба на директора на ДСП съдебно производство по ЗЗДН;

6.8. Мултидисциплинарният екип работи заедно до приключването на случая по изготвения план за действие за защита на детето или за предотвратяване на насилието, който съдържа здравни, социални и образователни услуги за превенция на насилието или за възстановяване на детето.

7. При пострадало от домашно насилие пълнолетно лице, се създава мултидисциплинарен екип на местно ниво, като екипът:

7.1. изготвя съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение;

7.2. всеки един от участниците в мултидисциплинарния екип, набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни, съобразно собствените си правомощия, в съответствие с нормативната уредба;

7.3. конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи да бъде подкрепено от съдействието на останалите участници, в същото време това да спомогне за крайния резултат – дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на пострадалото лице;

7.4. обменя информация;

7.5. работи заедно до приключването на случая по изготвения план за действие за защита на пострадалото лице.

8. Пострадалите от домашно насилие се настаняват **временно в защитено жилище** или се насочват към ДСП да извърши насочване за ползване на социална услуга подслон по реда на ЗСУ, в случай че:

8.1. Завръщането на пострадалото лице в обичайната му среда крие риск от повторен акт на насилие;

8.2. Пострадалото лице е в тежко емоционално състояние и се нуждае от време за възстановяване;

8.3. Пострадалото лице (или децата, ако го съпровождат) се нуждае от специализирана грижа, която може да се предостави в защитено жилище или социална услуга в близост до него (в същото или близко населено място);

8.4. Пострадалото лице не разполага с лични ресурси - няма къде да преспи, няма дом, няма близки и роднини, при които може да отседне;

8.5. Други основания по преценка на екипа.

Б. Определяне на мерки за закрила при лица в риск:

Определянето на мерките за закрила на лица в риск или в потенциален риск е насочено към пострадали от домашно насилие, които не са в ситуация на непосредствен риск, но живеят в ситуация на домашно насилие. Тя има за цел да даде възможност на пострадалото лице да осмисли и осъзнае ситуацията, в която живее, да получи информация за правните възможности за защита и да научи какви са възможностите за подкрепа в общността.

1. Съответното отговорно лице от участника в Регионалния координационен механизъм, към когото лицето, първо се е обърнало когато прецени, че се касае за лице в риск е задължено да:

1.1. Информира пострадалото лице за правата му по реда на ЗЗДН и че при необходимост следва незабавно да се свърже с оператор за спешни повиквания на ЕЕН 112 и /или с оператор на телефонна линия за лица, пострадали от домашно насилие и в риск и че:

1.1.1. може да ползва програми за превенция и специализирани услуги за предоставяне на защита, помощ и подкрепа по ЗЗДН или по ЗСУ;

1.1.2. има право да подаде молба за защита до съответния районен съд;

1.1.3. може да ползва безплатна правна помощ.

1.2. При изявено **желание за правна консултация и/или изготвяне на молба за защита** насочва пострадалото лице към Регионалния център за консултация за изготвяне на такава молба и предоставяне на правна консултация по конкретния казус;

1.3. По искане на пострадалото лице в срок до 24 часа организира **препращане до съответния районен съд молбата на лицето** за образуване на производство по издаване на заповед за защита;

1.4. Насочва пострадалото лице при заявено **желание за психологическа помощ и консултации** към консултативни центрове, специализирани услуги по реда на ЗЗДН или социални услуги на територията на областта/общината, финансирани по реда на ЗСУ;

1.5. Насочва пострадалия към ДСП на територията на общината **при необходимост от социална услуга**;

1.6. Насочва пострадалото лице към пострадалото лице към ДСП на територията на областта /общината за образуване на производство за издаване на заповед за защита по ЗЗДН, когато то е **малолетно или непълнолетно, намира се в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение**;

1.7. При случай на дете, пострадало или свидетел на домашно насилие сигнализира ОЗД по настоящ адрес на детето или РУ на МВР, а в извънработно време - МВР или ДАЗД чрез НТЛД 116 111.

2. Съгласно Методическите указания за действията на служителите на МВР, съгласно ЗЗДН, утвърдени със Заповед № 8121з-78/19.01.2024 г. на министъра на вътрешните работи, полицейските служители:

2.1. предоставят на пострадалия информация за това, че съгласно оценъчната скала се потвърждава наличието на домашно насилие с измерения риск и за правата му по ЗЗДН, като своевременно го уведомяват, че когато се касае за престъпление от общ характер, наказателното преследване се води от компетентните органи, независимо дали пострадалото лице желае това;

2.2. съветват пострадалото лице при нужда незабавно да се свърже с оператор за спешни повиквания на ЕЕН 112;

2.3. уведомяват за възможността да ползва специализирани услуги за предоставяне на защита, помощ и подкрепа;

2.4. насочват лицето към специализирани услуги, като предоставят необходимата информация за тях;

2.5. уведомяват пострадалото лице за възможностите за безплатна правна помощ;

2.6. оказват съдействие за вземане на документи, лични вещи от първа необходимост и лекарства, в случай че пострадалото лице предпочита да напусне жилището;

2.7. подпомагат пострадалото лице при обсъждане на възможности да остане при приятели, близки или роднини;

2.8. предоставят копие от протокола за предупреждение по чл. 65 ЗМВР при поискване от пострадалото лице;

2.9. при наличието на физически белези от нараняване, насочват пострадалото лице към лечебните заведения с болнична медицинска помощ, както и към лечебните заведения, в които има отделения, отговарящи на медицински стандарт по спешна медицина.

2.10. уведомяват писмено директора на съответната ДСП, с оглед правото му по чл. 8, ал. 1, т. 4 по ЗЗДН да подаде молба за издаване на заповед за защита, когато пострадалото лице:

2.10.1. е малолетно или непълнолетно;

2.10.2. се намира в безпомощно състояние вследствие на тежко увреждане, заболяване или старост или е поставено под запрещение;

2.11. уведомяват компетентната районна прокуратура, когато пострадалото лице не може да се защити поради безпомощно състояние или зависимост от извършителя, с оглед правото на прокурора да отправи искане за образуване на производство за издаване на заповед за защита.

В. Оценка на риска от гледна точка на живота и здравето на пострадалия с цел адекватно планиране на мерки за закрила и координиран отговор

1. Оценката на риска в случаите на домашно насилие е ориентирана само към преценката за степента на опасност от тежки наранявания и смърт и е валидна за конкретен период от време. Основната ѝ цел е да ориентира специалистите за предприемането на съответните мерки за закрила, които да гарантират сигурност, безопасност и прекратяване на насилието;

2. Оценката на риска в случаите на домашно насилие е процес, който изисква включването на информация от различен характер и от различни източници;

3. Обективната оценка на риска се извършва на защитено място след прекратено физическо насилие и когато лицето е в състояние да говори и е спокойно;

4. За да се осъществи ефективна оценка, трябва да са изпълнени следните условия:

4.1. Целта на оценката на риска трябва да е ясна, особено по отношение на това какво се оценява и как ще се използва информацията;

4.2. Оценката на риска трябва да бъде добре планирана и обезпечена с ресурси и подкрепена със стабилни процедури и протоколи;

4.3. Оценката на риска се извършва задължително от обучени специалисти с цел събиране на цялата информация, която има отношение към риска. Точността на оценката се влияе от уменията, опита и обучението на оценителя. Подходящото обучение е основен компонент на добрата оценка на риска и това включва обучение в динамиката на семейното насилие;

4.4. Оценката на риска трябва да бъде придружена от добра комуникация и управление на информацията;

4.5. Оценката на риска винаги трябва да бъде придружена от добро управление на риска, т.е. планиране на безопасността на жертвата, насочване към услуги, наблюдение и надзор.

5. Оценка на риска извършват: МВР, АСП/ДСП и ЮЛ, които предоставят услуги за защита, помощ и подкрепа от домашно насилие по реда на ЗЗДН. При извършване на оценка на риска, участниците, които не са част от съдебната власт или МВР може ползват и Списъка с рискови фактори, Приложение № 1.

6. Правомощия на компетентните институции:

6.1. Органите на МВР:

6.1.1. полицейските служители, изпратени за извършване на проверка на подадения сигнал, попълват въпросник, който ще потвърди или отхвърли наличието на домашно насилие. При условие, че сигнала се потвърждава, се активира протокол;

6.1.2. полицейските служители, които са определени от началника на РУ за извършване на обстоятелствена проверка или контролират изпълнението на издадена заповед за защита, попълват въпросник за оценка на риска.

6.2. Дирекции "Социално подпомагане"/ОЗД попълват въпросник за оценка на риска.

6.3. Юридически лица с нестопанска цел, които предоставят защита, помощ и подкрепа на пострадалите от домашно насилие по реда на ЗЗДН:

6.3.1. Извършват оценка на риска и предоставят своевременна информация на РУ на МВР за извършената оценка на риска на пострадалото лице;

6.3.2. Осигуряват съответните специалисти с цел оказване на психологическа, юридическа и / или социална подкрепа на пострадалото лице;

6.3.4.Информират прокуратурата при нарушаването на заповед за защита, а тези, които предлагат специализирани програми за преодоляване на агресията и справяне с гнева, когато тя се изразява в неизпълнение на мярката по чл. 5, ал. 1, т. 6 ЗЗДН;

6.3.5. Поддържат база данни за лица, пострадали от домашно насилие;

6.3.6. Поддържат база данни за изпълнение на мерките за защита по чл. 5, ал. 1, т.т. 6-8 ЗЗДН;

6.3.7. Подават своевременно информацията към компетентните държавни органи;

6.3.8. Осъществяват **водене на случай**: Воденето на случай е оказване на помощ, отговаряща на индивидуалните потребности на пострадалото или ситуация на риск лице, обединявайки отговорността за оценката и координирането на услугите в лицето на един професионалист (социален работник, психолог, психиатър) или мултидисциплинарен екип.

6.3.8.1. Основните задачи на воденето на случай са:

а) Оценка на потребностите и ресурсите – придобиване на ясна представа за потребностите и силните страни на пострадалото лице;

б) Планиране на грижата – на базата на оценката, водещият на случай ръководи изготвянето на лесен за изпълнение план, който съдържа ясно определени цели;

в) Изпълнение на плана – планът трябва да бъде пуснат в ход със съдействието на пострадалите, подкрепящите ги хора и всички служби, които отговарят най-пълно за изпълнението на идентифицираните им потребности. Планиране и провеждане на поредица от „срещи по случай";

г) Проследяване – водещият на случай системно проследява и отразява изпълнението на поставените цели;

д) Преглед на постигнатото – Провеждане на „Срещи по случай" с участието на всеки служител от институция, който е ангажиран със задачата по случая, се оценява резултатът от планираните интервенции.

6.3.8.2. Основни принципи при водене на случай:

а) Фокусиране върху силните страни на пострадалото лице, а не върху проблематиката и патологията;

б) Връзката между водещия случай и пострадалото лице е от основно значение;

в) Интервенциите се основават на принципа за свободния избор на пострадалото лице, ако не съществува пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на лицето;

г) Активното водене на случай, включително работа на място (отиване при пострадалото лице);

д) Даване на обратна връзка по случая на всички ангажирани в мултидисциплинарния екип;

7. Определяне на мерки за закрила и насочване за ползване на специализирани услуги:

7.1. За резултата от извършената оценка на риска полицейският служител изготвя докладна записка до началника на РУ с предложение за предприемане на конкретни мерки спрямо пострадалото лице.

7.2. Юридическите лица, които извършват оценка на риска и определят екстремно висок риск, както и ДСП, незабавно уведомяват РУ на МВР по местопребиваване на извършителя за предприемане на превантивни мерки. В случаите на променлив риск, повишен риск и висок риск се действа съгласно указанията, дадени в оценката на риска.

8. Обменът на информацията се осъществява по официалните канали, установени за връзка при спазване на правилата за защита на личните данни или други нормативни актове, когато се касае за защитена от закона информация:

8.1. Информацията, изготвена от юридическите лица, които извършват оценка на риска, се предоставя по телефон, по електронна поща или с официална кореспонденция на началника на съответното РУ на МВР до изграждане на НИСПЗДН.

8.2. Всички материали, свързани с пострадалото лице, се събират и съхраняват в преписка за случая от съответния полицейски служител или от съответното отговорно лице от други органи и ЮЛ – участници в Регионалния координационен механизъм.

8.3. При поискване всички материали по преписката се предоставят на разследващите органи, съда и прокуратурата.

ЕТАП 3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАКРИЛА ПРИ ДЪЛГОСРОЧНА ПОДКРЕПА СЛЕД ПРЕКРАТЯВАНЕ НА НАСИЛИЕТО:

А. Психо-социално консултиране и психотерапевтична работа:

Отговорно звено от Регионалния координационния механизъм:

1. Юридически лица, които предоставят социални услуги по ЗСУ или осъществят специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа по реда на ЗЗДН:

Осъществяване на психо-социално консултиране и психотерапевтичната работа за подкрепа за преодоляване на симптомите на психична травма и възвръщане на чувството за контрол и автономност, овластяване и възстановяването на връзките с другите.

2. Дирекции "Социално подпомагане":

Обезпечаване ползването на достъпни и подходящи социални услуги за възстановяване от преживяното домашно насилие за лица и деца. Гарантира защитата на правата на децата – жертви и свидетели на домашно насилие, в продължаващи правни процедури чрез механизмите на ЗСУ, ЗЗДт. и други нормативни актове.

Б. Развиване на умения за реализация на пазара на труда и за реализиране в социалната среда:

Отговорно звено от Координационния механизъм:

1. Юридически лица, които предоставят социални услуги по ЗСУ или осъществят специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа по реда на ЗЗДН.

1.1. Осъществяване на психологично консултиране, насочено към създаването на умения за реализиране в социална среда, развиване на умения за управление и контрол върху собствения живот, преодоляване на проблеми с инициативността и планирането; пасивността и безпомощността; крайности във взаимоотношенията; въвличане в злоупотреба от други лица.

1.2. Осъществява се в процеса на дългосрочно психологическо консултиране с цел реализиране на пазара на труда и включва и насочване **към дирекция „Бюро по труда"**, програми за квалификация и преквалификация, програми за продължаване на образованието и др.

2. Органите на местното самоуправление и местната администрация

Органите на местното самоуправление и местната администрация си взаимодействат с Регионалния съвет за превенция и защита от домашно насилие и с останалите органи по КМ, като съвместно с тях:

2.1. организират обучения на лицата, които осъществяват дейности по този закон, за приложение на ЗЗДН и по-добра подкрепа на пострадалите;

2.2. разработват, организират изпълнението и изпълняват приложимите на ниво община програми и услуги, предвидени в чл. 5, ал. 1, т. 6 – 8 ЗЗДН;

2.3. могат да създават с подкрепата на държавата служби и центрове за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 6 – 8 ЗЗДН;

2.4. могат да създават с подкрепата на държавата услуги и центрове за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 6, 7 и 8 и по ал. 4 ЗЗДН.

2.5. Създават местна политика за приоритетно жилищно обезпечаване на пострадалите от домашно насилие, която да гарантира прекратяване на домашното насилие

В. Социално консултиране, застъпничество и активна социална работа:

Отговорно звено от Координационния механизъм:

1. Юридически лица с нестопанска цел, които осъществят специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа по реда на ЗЗДН:

Осъществяване на психологично консултиране, насочено към стимулиране на активността, инициативността, адекватната оценка на собствените сили за търсене на професионална реализация, създаването на умения за търсене на работа, ориентиране в ситуацията на пазара на труда, изграждане на реалистична, съобразена с качествата и способностите на конкретното лице стратегия за намиране на работа.

2. Органите на местното самоуправление и местната администрация:

2.1. с подкрепата на държавата могат да създават служби и центрове за изпълнение на мерките по чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН;

2.2. Могат да инициират програми и проекти за създаване на допълнителна трудова заетост с приоритетно наемане на пострадалите от домашно насилие, с цел подкрепа на излизането от ситуация на финансова и икономическа зависимост.

3. Дирекция „Бюро по труда“:

Посредничеството за постигане на заетост позволява пълноценното използване на възможностите и способностите на отделната личност, защитавайки правата ѝ на достойно съществуване и пълноценно участие в обществото, като съответната Дирекция „Бюро по труда“:

3.1. реализира на местно ниво държавната политика по насърчаване на заетостта, насочена към търсещите работа лица, приоритетно от уязвимите групи на пазара на труда;

3.2. предоставя информиране, консултиране, подпомагане и посредничество и на лица, които са пострадали от домашно насилие;

3.3. участва в междуинституционални екипи и информиране на пострадалите лица за услугите, които предоставя, и легалните начини на трудова миграция и трудова мобилност с цел реализиране на лицата на пазара на труда;

3.4. прилага мерки за активиране за регистрация в „Бюро по труда“ на пострадалите лица от домашно насилие след идентифицирането им;

3.5. при регистриране на пострадали лица като търсещи работа по постоянен или по настоящ адрес, им изготвя план за действие с мерки, съответстващи на индивидуалните им характеристики и потребности за постигане на заетост.

СПИСЪК НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ

	РИСКОВ ФАКТОР	КАТЕГОРИЯ РИСК
	I. История на насилието	
1.	**Предишно домашно насилие**	В проучванията на рисковите фактори за домашно насилие най-честият рисков фактор е предходно домашно насилие.
2.	**Насилие към децата или други членове на семейството**	• Честото насилие в рамките на дома ще ескалира към други членове на семейството, включително децата. • Първоначалните тревоги за безопасността на детето могат да разкрият много по-разширени модели на насилие в семейството. • Децата може да се използват от извършителя като метод за емоционална манипулация и контрол над жертвата. • Има доказателства, че рискът за децата, които търпят насилие, често не се приема сериозно. • Правата на детето и мерките за закрила на децата са паралелна грижа за практиците, ангажирани с оценка на риска.
3.	**Насилствено поведение изобщо**	• Извършителите на домашно насилие също често проявяват общо противообществено отношение, поведение и вършат насилие извън семейната сфера. • Насилието извън семейството показва обща тенденция за използване на насилие и може да увеличи риска за жертвата и да изложи на риск други хора, включително практици.
4.	**Нарушаване на заповеди за защита**	Нарушенията на заповеди за защита също се свързват с увеличаване на риска от бъдещо насилие.
	II. Форми и модели на насилие	
5.	**Жестокост и честота на актовете на насилие**	Нарастването на жестокостта и честотата на насилствените актове са един от най-важните фактори за жестоко и потенциално смъртоносно нападение.
6.	**Използване на закани с оръжия**	• Използването или заканите за употреба на оръжия са важен рисков фактор за тежко или смъртоносно насилие. • При домашно насилие трябва да се съобрази, че всички оръжия, включително огнестрелни, ножове и опасни предмети могат да се използват за инструмент за нараняване на жертвата.
7.	**Контролиращо поведение и изолация**	• Контролиращото поведение се счита за значим рисков фактор за повторно, жестоко и потенциално смъртоносно насилие. • Изолацията е честа стратегия за контролиране и може да приеме жестоки форми като лишаване от свобода (заключване на жертвата).
8.	**Дебнене**	Дебненето се отнася към тежкото и със смъртоносен изход насилие и съчетано с физически посегателства, е значително свързано с убийство и опит за убийство.
9.	**Сексуално насилие**	• Сексуалното насилие е широко разпространено като част от домашното насилие над жени и деца. • Сексуално насилваните хора са по-вероятно да бъдат подложени на сериозно нараняване и системна злоупотреба при домашно насилие.
10.	**Закани за убийство, за нараняване, принуда**	• Практиката показва, че жестокото насилие често се предхожда от закани. • Принудата може да приеме различни жестоки форми, включително насилствен брак.
11.	**Душене и давене**	• Душенето и давенето са много опасни форми на насилие. • Около ½ от жертвите на фемицид са били подложени на опит за удушаване в годината преди смъртта им.

	РИСКОВ ФАКТОР	КАТЕГОРИЯ РИСК
III. Рискови фактори, свързани с поведението на извършителя		
12.	**Въпросите за употребата на алкохол и наркотици**	Докато употребата на алкохол и наркотици не е причина, нито оправдание за домашното насилие над пострадалия, употребата на алкохол и наркотици от извършителя се свързва с повишен риск от фемицид и жестоко насилие.
13.	**Собственическо чувство, прекомерна ревност и други форми на опасни нагласи**	• Прекомерната ревност и собственическо чувство също се свързват с жестокото насилие. • В допълнение, патриархалните нагласи на извършителите като твърде суровите понятия за мъжка или семейна чест и чувството за притежание по отношение на жената, могат да влияят на риска.
14.	**Въпроси, свързани с влошено психично здраве, вкл. закани за самоубийство**	• Психическите проблеми на извършителя, включително депресия, се свързват с увеличен риск от повтарящо се и жестоко насилие. • Заканите за извършване на самоубийство и влошеното психично здраве на извършителя са рискови фактори за фемицид, последван от самоубийство. • В 32% от случаите на фемицид, извършителят се е самоубил след това.
15.	**Икономически стрес**	Промените във финансовото състояние на извършителя и безработицата са силни рискови фактори за фемицид при домашно насилие, свързани с понятията за мъжественост и за полово обусловените стереотипни роли на мъжете и жените.
IV. Усетът на жертвата за риск		
16.	**Страх за себе си и за другите**	• Изследванията показват, че съществува силна корелация между самооценката на жертвата за риск и действителните прояви на насилие от извършителя. • Някои жертви на насилие, обаче може и да омаловажават и подценяват насилието. • В проучването за фемицида от Кембъл и др. (2003 г.) около половината от жертвите не са предусещали никакъв риск, че извършителят може да ги убие.
V. Утежняващи фактори		
17.	**Раздяла**	Раздялата е всеобщо призната като съществен рисков фактор за жестоко увреждане или фемицид.
18.	**Контакти с дете**	Честа последица от раздялата са конфликтите във връзка с лични контакти с детето и често, както жените, така и децата се излагат на риск от повтарящо се насилие.
19.	**Доведено дете в семейството**	Сред рисковите фактори за фемицид от интимен партньор е и обитаването на дома от доведено за извършителя дете.
20.	**Насилие по време на бременност**	• Около 30% от домашното насилие започва по време на бременност. • Насилието по време на бременност е рисков фактор за жестоко и смъртоносно насилие. • Бременните жени са с по-висок риск и от по-леки, и от тежки форми на насилие, отколкото тези, които не са бременни.

Рисковите фактори от списъка са сред най-често изброяваните в средствата за идентификация на риска, потвърдени и от емпиричните изследвания.

Разпознаването на съществуването на тези рискови фактори представлява ефективна отправна точка за професионалистите да започнат изследване на риска с хора, които преживяват домашно насилие.

Приложение № 2

МРЕЖА ЗА ПОДКРЕПА

№ ПО РЕД	УЧАСТНИК В КМ	НАСЕЛЕНО МЯСТО	АДРЕС	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА	ЕЛ. ПОЩА	ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА
1.	**Областна администрация – Перник**	гр. Перник	площад „Св. Иван Рилски“ № 1б	076/64 99 10 кабинет на Областен управител			
2.	**Община Перник**	гр. Перник	площад „Св. Иван Рилски” № 1	тел. 076/68 42 10 кабинет на кмета	obshtina@pernik.bg		
3.	**Община Радомир**	гр. Радомир	площад „Свобода“ № 20	0777/82 490 кабинет на кмета	obshtinaradomir@abv.bg		
4.	**Община Брезник**	гр. Брезник	ул. „Елена Георгиева“ № 16	07751/ 24-34 кабинет на кмета	obshtina_breznik@abv.bg		
5.	**Община Трън**	гр. Трън	площад „Владо Тричков“ № 1	07731/96 16 кабинет на кмета	obshtina_tran@mail.bg		
6.	**Община Земен**	гр. Земен	ул. „Христо Ботев” № 3	07741 / 24 94 кабинет на кмета	obshtina_zemen@abv.bg		
7.	**ОДМВР-Перник**	гр. Перник	ул. „Самоков“ № 1	076/67 63 70	pernik@mvr.bg		
8.	**Първо Районно управление – Перник**	гр. Перник	ул. "Самоков" № 1	076 /67 63 71	01ru@mvr.bg	ПИ Петя Петрова	076/676 370
9.	**Второ Районно управление – Перник**	гр. Перник	ул. "Минск" № 6	076/676 101	02ru@mvr.bg	ПИ Ивайло Терзийски	076/676 107
10.	**Районно управление – Брезник**	гр. Брезник	ул. "Андрей Михайлов" № 80	076/ 676 116	rubreznik@mvr.bg	ПИ Росен Стоянов	076/676 181

№ ПО РЕД	УЧАСТНИК В КМ	НАСЕЛЕНО МЯСТО	АДРЕС	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА	ЕЛ. ПОЩА	ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА
11.	**Районно управление – Трън**	гр. Трън	ул. "Хараламби Стоянов" № 1	076/ 676 801	rutr.pk@mvr.bg	ПИ Димитър Николов	077/313 039
12.	**Районно управление – Радомир**	гр. Радомир	ул. "Люлякова" № 3	076/ 676 001	radomir@mvr.bg	ПИ Андрей Стоянов	076/676 013
13.	**Окръжна прокуратура Перник**	гр. Перник	ул. „Търговска“ № 37	тел.: 076 64 70 13; факс: 076 60 24 21; телефон на деловодство: 076 64 70 66	op_pernik@pk.prb.bg		
14.	**Районна прокуратура Перник**	гр. Перник	ул. „Търговска“ № 37	тел.: 076 60 12 10; факс: 076 60 12 10 телефон на деловодство: 076 64 70 94	rp_pernik@pk.prb.bg		
15.	**Районна прокуратура Радомир**	гр. Радомир	ул. "Св.Св. Кирил и Методий" № 22	тел.: 0777 8 40 11; факс: 0777 8 23 88; телефон на деловодство: 0777 8 40 12	rp_radomir@pk.prb.bg		
16.	**Районна прокуратура Трън**	гр. Трън	ул. „Георги Димитров“ № 4	тел.: 07731 30 93; факс: 07731 30 48	rp_tran@pk.prb.bg		
17.	**Районна прокуратура Брезник**	гр. Брезник	ул. „Пролетарска“ № 4	тел.: 07751 23 51; телефон на деловодство: 07751 38 44	rp_breznik@pk.prb.bg		
18.	**Районен съд Перник**	гр. Перник	ул. „Търговска“ № 37	тел. 076/68-63-28	rspernik@abv.bg		
19.	**Районен съд Брезник**	гр. Брезник	ул. „Пролетарска“ № 4	тел.: 0777/9 86 93 факс: 0777/ 9 86 84	breznik-rs@justice.bg	Елизабета Никифорова административен секретар	
21.	**Районен съд Трън**	гр. Трън	ул. „Георги Димитров“ № 4	тел. 0777/ 98 652	rstran@abv.bg		
20.	**Районен съд Радомир**	гр. Радомир	ул. "Св.Св. Кирил и Методий" № 22	тел. 0777 8 40 20	rs_radomir@abv.bg		

№ ПО РЕД	УЧАСТНИК В КМ	НАСЕЛЕНО МЯСТО	АДРЕС	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА	ЕЛ. ПОЩА	ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА
22.	**Регионален център за консултиране при Адвокатски съвет - Перник**	гр. Перник	ул. „Търговска“ № 46, ет. 3, офис 7	тел. 076/602791	office@prak.lex.bg	Стефан Даскалов	
23.	**Агенция за социално подпомагане Регионална дирекция - Перник**	гр. Перник	площад „Св. Иван Рилски“ № 1б	тел: 076 60 09 54	pernik-rdsp@asp.government.bg		
24.	**ДСП - Перник към Регионална дирекция - Перник**	гр. Перник	ул. „Радомир“ № 1	тел: 076/60-26-20	dsp-pernik@asp.government.bg	Анита Здравкова-Костадинова	
25.	**Дирекция „Социално подпомагане“ - гр. Трън**	гр. Трън	ул. „Мосаловска“ № 4	тел: 07731 23 86	dsp-trun@asp.government.bg	Пирина Илчева Пиринчева - НОЗД Десислава Георгиева Милтенова – НОИОХУСУСЗ	
26.	**Дирекция „Социално подпомагане“ - гр. Радомир**	гр. Радомир	ул. „Св.Св. Кирил и Методий“ № 27	тел: 0777/80-169			
27.	**Регионално управление на образованието - Перник**	гр. Перник	ул. „Св.Св. Кирил и Методий“ № 11	тел: 076 60 48 30	dsp-radomir@asp.government.bg		
28.	**Дирекция „Бюро по труда“ - Перник**	гр. Перник	ул. „Радомир“ 1	Телефон за информация: 076/60 03 27	DBT-808@az.government.bg	Росен Симеонов - директор	0882 /825 078
	Дирекция „Бюро по труда“ – Перник, филиал Брезник	гр. Брезник	ул. „Елена Георгиева“ № 27	Телефон за информация: 07751/23 28	DBT808-02@az.government.bg		
29.	**Дирекция „Бюро по труда“ – Перник, филиал Радомир**	гр. Радомир	площад „Свобода“ № 11	Телефон за информация: 0777/805 09	DBT808-01@az.government.bg		
30.	**Дирекция „Бюро по труда“ – Перник, филиал**	гр. Трън	ул. „Мосаловска“ № 1	Телефон за информация: 07731/22 11	DBT808-03@az.government.bg		

№ ПО РЕД	УЧАСТНИК В КМ	НАСЕЛЕНО МЯСТО	АДРЕС	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА	ЕЛ. ПОЩА	ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ	ТЕЛЕФОН ЗА ВРЪЗКА
31.	**ЦОП, гр. Перник**	гр. Перник	кв. Калкас, ул. „Захари Зограф“ № 61	тел.: 076/69 50 05	domkalkas@abv.bg		
32.	**ЦОП – община Радомир**	гр. Радомир	ж.к. НОЕ 4, ет.1	0777/87 488	copradomir@gmail.com	психолог	0885/ 584 855
33.	**ЦОП „Дъга“**	гр. Трън	ул. „Александър Стамболийски” № 25, ет. 2	07731/3010 0889/ 040 412	cop_tran@mail.bg www.cop-tran.com		
34.	**МБАЛ „Рахила Ангелова” АД**	гр. Перник	ул. „Брезник“ № 2	тел.: 076/ 601 360 кабинет на изпълнителния директор			
35	**Център за спешна медицинска помощ - Перник**	гр. Перник	ул. „Брезник“ № 2	тел.: 076 / 60 45 33 моб. тел.: 0888 890 841 кабинет на директора РКЦ: 076 / 60 41 48			
36.	**Фондация „П.У.Л.С.“ – Перник**	гр. Перник	ул. „Средец” № 2	тел.: 0899 100 245 гореща линия: 076/ 60 10 10	pulse.women@gmail.com http://pulsfoundation.org.	Екатерина Велева – председател	
37.	**Кризисен център за лица и деца пострадали от насилие и трафик**	гр. Перник				Аксиния Йорданова директор	
38.	**ЦСРИ „Татяна Арсова“ към Фондация „П.У.Л.С.“**	гр. Перник				Ася Александрова - ръководител	
39.	**Фондация „П.У.Л.С.“ – Кърджали**	гр. Кърджали	бул. „България“ Търговски комплекс „Орфей“ етаж 2	телефон на доверието 0899/ 100 245		Мюжгян Адем	0885/ 526 940 0894/ 502 952

© Благородна Макева – автор, 2025

© Дизайн: Благородна Макева, 2025
© Фондация „Позитивни умения на личността в социума“ – „П.У.Л.С.“ - издател, 2025

Всички права запазени! Имате право да копирате и възпроизвеждате анализа във всякакъв формат при условие, че: цитирате автора, посочвате възложителя, разпространявате го без комерсиална (стопанска) цел и не сте правили изменения или добавки към оригиналния му вид.

БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ЖЕНИТЕ

Съфинансирано от Европейския съюз

С финансовата подкрепа на Български фонд за жените и Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на БФЖ, ЕС, Генералната дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия или на ЕК. Нито БФЖ, нито ЕС, нито ЕК и нейните структури могат да бъдат държани отговорни за тях.

ПРОЕКТ: "СИЛНИ ЗАЕДНО: МРЕЖА ЗА ЗАЩИТА И ПОДКРЕПА НА ЖЕНИ И МОМИЧЕТА, ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ"

Фондация П.У.Л.С.

Съфинансирано от Европейския съюз

БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ЖЕНИТЕ

2025